

„I řekl Hospodin Abramovi: „Odejdi ze své země, ze svého rodiště a z domu svého otce do země, kterou ti ukážu. Učiním tě velkým národem, požehnám tě, velké učiním tvé jméno. Staň se požehnaním! Požehnám těm, kdo žehnají tobě, proklejí ty, kdo ti zlořečí. V tobě dojdou požehnání veškeré čeledi země.“

A Abram se vydal na cestu, jak mu Hospodin přikázal. Šel s ním také Lot. Abramovi bylo sedmdesát pět let, když odešel z Cháranu.“
(Genesis 12:1-4)

„Ježíš Nikodémovi odpověděl: „Amen, amen, pravím tobě, nenarodí-li se kdo znovu, nemůže spatřit království Boží.“

Nikodém mu řekl: „Jak se může člověk narodit, když je už starý? Nemůže přece vstoupit do těla své matky a podruhé se narodit.“

Ježíš odpověděl: „Amen, amen, pravím tobě, nenarodí-li se kdo z vody a z Ducha, nemůže vejít do království Božího. Co se narodilo z těla, je tělo, co se narodilo z Ducha, je duch. Nediť se, že jsem ti řekl: Musíte se narodit znovu. Vítr vane, kam chce, jeho zvuk slyšíš, ale nevíš, odkud přichází a kam směřuje. Tak je to s každým, kdo se narodil z Ducha.“

Nikodém se ho otázal: „Jak se to může stát?“ Ježíš mu řekl: „Ty jsi učitel Izraele, a tohle nevíš?“
(Janovo evangelium 3:3-10)

Žalm 121; Dopis Římanům 4:1-5 a 13-17

Jak se to může stát?!

Abram v sedmdesáti pěti vychází z Cháran do země zaslíbené! Ač se později dozvěděl, že to všechno začalo už v Ur v Kaldeji, kde bydlel jeho děd Náchor a tatínek Terach. Povolání pro Abrama zaznělo už daleko dříve, možná mimo jeho vnímání.¹ Nevyřídil mu to tatínek, dokonce ani na smrtelné posteli Abramovi nic neřekl? Jisté je, že Abramovi, pozdějšímu otci národů Abrahamovi (změna jména)², přišlo to zavolání zcela osobně v Cháranu. Může to být i jinak. Jako kluk jsem chtěl všechno možné. Při studiu na sportovní škole jsem přemýšlel že poběžím na OH v Moskvě. Pak jsem chtěl lézat, opravovat obrazy, fotit a nakonec: V osmnácti mi bylo jasné, že vše, co jsem dostal a co jsem prožil, mne vede k nástupu do služby. Opatrně jsem tehdy v roce 1978 doma nadhodil, že bych rád šel studovat teologii... Maminka mne velice překvapila, když odpověděla: „Dando, my jsme to věděli už dávno!“ Sice jsem studovat nešel, soudruzi nechtěli, ale rozhodnutí padlo. A dodnes to tak mám.

Když je člověku sedmdesát pět, končí - alespoň římskokatolický biskup končí. Je to rozumný čas.³ Toho věku se dnes mnozí nedožijí ve zdraví. U nás ve Chvalech takové sedmdesátníky a dokonce mnohem starší lidi rehabilitujeme a dostávají novou naději. Ale u Abrama je to vážnější. Vykročit se vším majetkem a začít úplně od začátku v cizí zemi jako vyznavač neznámého Boha? **Jak se to vůbec může se stát**, že člověk nabere opět sílu a směr a jde vstříc tak velkým výzvám?

Abram vzal s sebou bratrance a s ním celou rodinu a jeho majetek. Velkoryse počítal s příbuzenstvem. Povolání do nelehké služby však bylo jen pro Abrama a jeho rodinu. Lot nakonec skončil v jordánském údolí, které je dnes mrtvé. Tehdy to tam ale vypadalo jako zahrada Hospodinova. Abram pak dokonce srdnatě zachraňoval Lotu s rodinou ze zajetí. Zcela jistě byl Abram ve svém věku mužem činu. Když nás pobolívají záda, těžko se nám vstává a tramvaj už vůbec nedobíháme, pak se nám často opakuje: „Když si tak stěžuješ, tak se podívej na rok svého narození v občanském průkazu!“ Tady se zdá, že věk o ničem nevyovídá.

Ve druhém textu, v tom z Nové smlouvy, čteme o Nikodémovi. To vůbec nemusel být starý muž, ač jej tak umělci odjakživa malují. Určitě však žil v omezených představách o lidském věku a tomu odpovídajících možnostech. Letité návyky, říká se. A takhle to vždycky bylo! Je to odvěká tradice a navíc k tomu mnohaleté příkoří římské moci, které křivilo lidský charakter. O nesvobodě ani nemluvě. To všechno jsou rysy Nikodémových časů. A Ježíš mu připadal, jako by se tím vším vůbec neřídil. Mluvil

¹ Genesis 15:7

² Genesis 17:5

³ Mojžíš stál před faraonem a začínal svou misi, když mu bylo osmdesát tři

o nových začátcích, dokonce o novém narození. Riskoval, bylo jasné, že to nedopadne dobře. A tak se dá použít stejná otázka, kterou jsme spojovali s Abramovým odchodem z Cháran ve vysokém věku: „**Jak se to vůbec může stát?**“

Je to otázka pro každého z nás. Je to otázka pro naše pacienty, pro společnost, jednotlivé církve, všechny politické strany a celý stát. Pořád točíme starou písničku, stále se vracíme k metodám, které používali naši otcové. Nic moc se nemění. Muži si dávají pozor, aby jim ženy nerušily zavedené poměry. Dnešní vládcí pomlouvají svoje předchůdce úplně stejně jako ti před tím. A dá se tušit, že to bude za pár let stejně. Pořád dokola. A nemusí za tím vším být zlý úmysl. Můžeme si myslet, že to opravdu jinak nejde. Nikdo ještě nic jiného nevymyslel. Může za tím být i odevzdanost osudu. Lehčí je změnit všechny ideály, než zkusit změnit sebe sama a svoje okolí. Doba už je taková, zvykněte si!

A nebo se nevzdat a jako Nikodém prostě hledat. Sice měl křeče materialismu, protože stále přemýšlel nad tím, jak se má starý člověk vrátit do mateřského lůna, ale nevzdal to. Přišel za Ježíšem. Já si považuji, že člen velerady měl odvalu s Ježíšem hovořit, ptát se a namítat. Úplně stejně dnes já sám, když se naprosto rozdílné názorové proudy poslouchají a lidé jsou ochotni obětovat čas na rozhovor.

Ježíšova odpověď však nepřináší pohled do budoucnosti, neslibuje nové technologie a nové sociální projekty. Nebude třeba dělat průzkumy a investovat miliardy. Překvapivě a návodně odpovídá Nikodémovi: „**Ty jsi učitel Izraele, a tohle nevíš?**“ Probouzí základní pedagogiku. Příklad a předávání.

Ježíš nikdy neměnil slova Mojžíšova zákona, když jej vykládal ve svém vládním prohlášení, tak se k němu hlásil. Ve svém kázání na hoře se k Zákonu vrací a jen a jen jej potvrzuje. Vyvrací dodatky a zůstává při původních slovech a vykládá je: „*Ale já pravím vám!*“ Narozdíl od upjatých a nelidských zákoníků však Ježíš Mojžíšův zákon žije. Dává mu prostor, představuje ta slova nařízení na sobě samém. Je jiný a ve své jinakosti přijímá učedníky. Bere je s sebou, aby se dívali, aby se ptali, aby namítali a hledali cestu jak začít jinak, jak se nevracet k zažitým konceptům a zároveň neztratit kontakt s kořeny.

V tehdejší světě a vlastně vždycky platilo a platí, že když se někdo věnuje tomu druhému, když je na dotek se skutečností, tak mění svět. Když se rabín tímhle způsobem věnoval žákovi, tak se ten žák vlastně úplně znovu narodil. I dnes to tak platí. Pokud se sdílíme v životě víry, pak přichází nové narození. Není to jen suchým studiem textů, nebude to vyslovením nějaké formule a podstoupením obřadu. Tak se nový člověk nerodí. Až když uchvácen životním příkladem sdílí život a motivy svého učitele. Byť kriticky promýšlí a poznámkuje to, co vidí a slyší. Vždyť učitel je také jen člověk, může se mýlit. Pakliže žák posouvá skutečnost vyššími nároky na svůj podíl, tak se vždycky něco hýbne. Ježíš říkal jasně: „*Nebude-li vaše spravedlnost o mnoho přesahovat spravedlnost zákoníků a farizeů, jistě nevejdete do království nebeského.*“ (Matoušovo evangelium 5:20)

Chcete být lepší než farizeové a zákoníci? Chcete přinést všem něco lepšího, než vyhlášení nositelé poznání a hlasatelé vychvalované kvality? Pak si opakujte, že je to zcela jistě možné! Jako požehnaní buďte požehnaním těm dalším, vlastně všem! Nedejte si to vzít!

1. Neposlouchejte automaticky jakékoliv autority a neslibujte jim bezvýhradnou poslušnost – předvádavá poslušnost žije v předklonu, bojí se dopředu výsledku a usnadňuje nástup autoritářství. Tj. česká *připodělanost*, která radši nic nedělá, jen aby...
2. Zabírejte a zaplňujte prostor – aktivně žijte, zajímejte se, překázejte svými vlezlými otázkami po smyslu věci, svou pouhou přítomností buďte svědky svým oponentům při jejich „akcích“. Nevzdávejte to, určitě nevyklízejte prostor. Naopak! Tam, kde je místo, tam hledejte kdo z vás může a buďte u toho...
3. Organizujte se, vytvářejte sítě – víc hlav víc ví a víc těl zabere víc prostoru. Nejsou peníze? No a co!? Nejlepší způsob reakce je, aby těch neziskovek „pro bono“ přibýlo či aby neziskovky síťovaly, braly pod sebe další proudy a možnosti dobré práce ve prospěch všech
4. Projevujte solidaritu – i s lidmi, se kterými byste se za běžných okolností možná ani nesetkali a se kterými nemusíte ve všem souhlasit. Nemusíme pomáhat tam, kde jsou zapojeni všichni. Je dobré vyhledávat nové adresáty. A chodit tam, kam se nechodí, mluvit o věcech, o kterých se nikomu nechce mluvit, protože jsou nezvyklé a divné...
5. Dejte prostor radosti – veselí a smích pomáhá přežít. A taky zpěv a vtip, karikatury a tak...